

2022-12-15
I2022/02314
I2020/01209 (delvis)

Infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att utreda hur väghållarens handläggning av ärenden om undantag från kraven på mått, längd och vikt kan underlättas och förenklas

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att redogöra för hur de rättsliga och praktiska möjligheterna ser ut för Trafikverket att, helt eller delvis, sköta ärendehandläggningen och fatta beslut om de undantag från trafikförordningens (1998:1276) krav på mått, längd och vikt som i dag sköts av kommunala väghållare.

I uppdraget ingår också att utreda vilka möjliga förenklingar och effektiviseringar av undantagsprocessen som kan göras med bibehållen kvalitet i hanteringen och samtidigt inte riskera skador på infrastrukturen eller minska trafiksäkerheten. Trafikverket ska vid uppdragets genomförande beakta gällande regler avseende väghållning i väglagen (1971:948).

Trafikverket ska utreda om det krävs författningsförändringar och lämna nödvändiga författningsförslag. Trafikverket ska även utreda vilka kostnader som kan uppstå och hur dessa ska finansieras.

Konsekvenserna av eventuella författningsförslag ska beskrivas i enlighet med vad som anges i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Vid genomförandet av uppdraget ska Trafikverket inhämta synpunkter från näringslivet samt från ett urval kommuner och andra berörda parter.

Trafikverket ska senast den 17 juni 2024 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (det blivande Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

I 4 kap. trafikförordningen finns bestämmelser om motordrivna fordons vikt, bredd och längd. Uppfyller fordonet inte kraven och ska färdas på allmän väg krävs ett undantag från bestämmelserna. Beroende på färdväg är det kommunen eller Trafikverket som prövar en ansökan om undantag. Undantag får medges om det behövs av särskilda skäl och det kan ske utan fara för trafiksäkerheten, skada på vägen eller någon annan avsevärd olägenhet. För undantag från bestämmelserna i 4 kap. 15 eller 17 §§ krävs även att lasten är odelbar.

Behovet av transporter som är tyngre, bredare och längre än vad som i allmänhet är tillåtet är stort. Det kan bland annat röra sig om frakt av en vinge till vindkraftverk, tunga arbetsmaskiner eller en mobilkran som behöver lyfta bort ett tungt föremål efter en olycka. Bara Trafikverket får in cirka 33 900 ansökningar om undantag varje år. Utifrån uppskattningar om det antal transporter som faktiskt utförs finns tecken på att många transporter sker utan beviljat undantag, vilket i sin tur leder till osund konkurrens och minskad trafiksäkerhet.

Från näringslivet finns önskemål om ett förenklat regelverk och de olika handläggningstiderna samt avsaknaden av harmonisering av ansökningsprocessen har lyfts fram som problem. Handläggningstiden kan variera från 10 minuter till över en månad vilket särskilt påverkar de branscher som har särskilda behov av en snabb handläggning. Hur ansökningsprocessen ser ut skiljer sig beroende på vilken aktör som hanterar ansökan, det kan därför vara svårt för den sökande att veta vad som krävs för att beviljas undantag.

Regeringen anser att dagens ansvarsfördelning avseende väghållning är ändamålsenligt och att uppdraget därför inte ska omfatta att utreda dessa delar.

Regeringen finner det däremot angeläget att utreda möjliga förändringar i ärendehanteringsprocessen och av regelverket.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Ebba Malmvik

Kopia till

Justitiedepartementet/L3 och PO
Finansdepartementet/BA och OFA K
Näringsdepartementet/MK och BI
Infrastrukturdepartementet/TP och US
Transportstyrelsen
Sveriges Kommuner och Regioner